

Sprawa C-317/20

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

16 lipca 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Landgericht Mainz (Niemcy)

Data postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

10 czerwca 2020 r.

Strona powodowa:

KX

Strona pozwana:

PY GmbH

[...]

Landgericht

Mainz (sąd krajowy w Moguncji, Niemcy)

Postanowienie

w sprawie

KX

– strona powodowa –

[...]

przeciwko

PY GmbH

– stronie pozwanej –

[...]

w przedmiocie żądania odszkodowania

trzecia izba cywilna Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) [...] w dniu 10 czerwca 2020 r. postanowiła, co następuje:

1. Postępowanie zostaje zawieszono.
2. Na podstawie art. 267 akapit pierwszy lit. a) i akapit trzeci TFUE kieruje się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytanie dotyczące wykładni prawa Unii:

Czy art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych [Or. 2] należy interpretować w ten sposób, że reguluje on nie tylko jurysdykcję międzynarodową, lecz zawiera również normę dotyczącą właściwości miejscowej sądów krajowych w sprawach z zakresu umów o podróż, która to norma wiąże sąd, przed którym wytoczono powództwo, jeżeli zarówno konsument jako podróżny, jak i jego kontrahent będący organizatorem podróży mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym samym państwie członkowskim, a miejsce przeznaczenia podróży nie znajduje się w owym państwie członkowskim, lecz za granicą („fałszywe sytuacje wewnętrzne”), w związku z czym konsument, niezależnie od krajowych przepisów dotyczących właściwości, może dochodzić od organizatora podróży praw wynikających z umowy przed sądem swojego miejsca zamieszkania?

Uzasadnienie:

A.

- 1 Okoliczności faktyczne leżące u podstaw postępowania będącego przedmiotem odesłania prejudycjalnego są następujące:
- 2 Strona powodowa żąda od pozwanej, będącej organizatorem podróży z siedzibą w [...] Republice Federalnej Niemiec, zadośćuczynienia z tytułu doznanej krzywdy, naprawienia szkody w postaci utraconych korzyści oraz odszkodowania z tytułu szkody wynikającej z niemożności zajmowania się swoim gospodarstwem domowym w łącznej kwocie około 43 000 EUR w związku z wypadkiem, który miał miejsce w dniu 27 lipca 2015 r. na zewnętrznym terenie hotelu [...] w Turcji podczas wakacyjnego pobytu strony powodowej. Strona powodowa podnosi, że na terenie hotelu w Turcji, z którym pozwana miała zawartą umowę, znajdowały się marmurowe schody pokryte lepką, przezroczystą substancją zawierającą sól i wilgoć. Na schodach nie zamieszczono żadnego oznaczenia ostrzegającego o ich śliskiej powierzchni i nie podjęto w tym zakresie żadnych środków ochronnych, mimo że wcześniej miały już miejsce przypadki poślizgnięcia się innych klientów.

Śliska powierzchnia schodów spowodowała upadek strony powodowej, w wyniku którego doznała ona nieoperowalnych złamań kości ogonowej, obręczy miedniczej i kości krzyżowej oraz licznych stłuczeń, z powodu których częściowo cierpi do dziś, także psychicznie. W grę wchodzi roszczenia wynikające z umowy i z czynu niedozwolonego.

3. Strona powodowa, korzystając ze środków porozumiewania się na odległość, zarezerwowała pobyt wakacyjny za pośrednictwem biura podróży znajdującego się [...] w [...] Moguncji, w Republice Federalnej Niemiec. Biuro podróży pośredniczyło w zawarciu umowy między stroną powodową jako podróżnym a pozwaną jako organizatorem podróży, ale samo nie było stroną tej umowy; nie było ono również oddziałem pozwanej. Przedmiotem umowy zawartej między [Or. 3] stronami był pakiet usług turystycznych.
4. Strona powodowa, która w momencie zawarcia umowy mieszkała w Moguncji, w Republice Federalnej Niemiec, i mieszka tam nadal, wytoczyła powództwo przed Landgericht Mainz (sądem krajowym w Moguncji).
5. Strona powodowa podnosi, że sąd, przed którym wytoczono powództwo, to znaczy Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji), jest sądem właściwym miejscowo i odsyła ona w tym względzie do art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 [...]. Jej zdaniem drugi wariant objęty art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 reguluje nie tylko jurysdykcję międzynarodową, ale również właściwość miejscową sądów wewnątrz państwa członkowskiego. Sądem właściwym jest zatem sąd miejsca zamieszkania strony powodowej jako konsumenta, to znaczy Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji). Jedynie tytułem żądania ewentualnego strona powodowa wnosi o przekazanie sprawy Landgericht Hannover (sądowi krajowemu w Hanowerze, Niemcy), który jest dla pozwanej sądem ogólnie właściwym na podstawie prawa krajowego [§ 12 i § 17 ust. 1 Zivilprozessordnung (niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego, zwanego dalej „ZPO”)].
6. Pozwana kwestionuje właściwość miejscową Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) i wnosi o oddalenie powództwa. Jej zdaniem właściwość Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) nie wynika z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, ponieważ w sporze nie występuje wymagany element transgraniczny. Tymczasem jego wystąpienie w sporze podlegającym rozstrzygnięciu jest warunkiem stosowania wszystkich przepisów rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Za takim stanowiskiem przemawia w szczególności motyw 4 rozporządzenia. Rozporządzenie ogranicza się do minimum niezbędnego do osiągnięcia jego celów i nie wykracza poza to, co jest do tego konieczne. Podstawowym założeniem leżącym u podstaw rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 jest natomiast uregulowanie jurysdykcji międzynarodowej w celu zapewnienia, by strony sporu wiedziały, przed którym sądem należy wytoczyć powództwo, oraz by nie były one zmuszone do poszukiwania ochrony sądowej w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim. Wynika z tego, że rozporządzenie zasadniczo ma nie ingerować w krajowe przepisy o właściwości sądu, o ile

przepisy te zapewniają odpowiednią ochronę sądową w państwie, któremu strona podlega [...].

7. Zdaniem pozwanej, sam międzynarodowy charakter zorganizowanej podróży ani samo miejsce przeznaczenia znajdujące się za granicą nie mogą stanowić dostatecznego elementu zagranicznego. **[Or. 4]**

B.

8. Przepisy prawa niemieckiego mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, w brzmieniu znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie, są następujące:

Zivilprozessordnung (kodeks postępowania cywilnego, ZPO)

9. § 12 Właściwość ogólna; Pojęcie

Sąd ogólnie właściwy w odniesieniu do danej osoby rozpoznaje wszelkie powództwa wytoczone przeciwko tej osobie, z wyjątkiem powództw, dla których przewidziano właściwość wyłączną.

10. § 17 Właściwość ogólna w odniesieniu do osób prawnych

1. Właściwość ogólną w odniesieniu do gmin, organizacji i spółek, spółdzielni lub innych stowarzyszeń i fundacji, jednostek lub mas majątkowych, które mogą być pozywane jako takie, określa się według ich siedziby. W braku odmiennych przepisów, siedzibą jest miejscowość, w której znajduje się organ zarządzający.

[...]

11. § 21 Właściwość szczególna w odniesieniu do oddziału

1. Jeżeli do celów prowadzenia fabryki, przedsiębiorstwa lub innej działalności handlowej dana osoba posiada oddział, który dokonuje czynności bezpośrednio, wszelkie powództwa przeciwko tej osobie związane z prowadzeniem owego oddziału można wytoczyć przed sądem, w którego okręgu ów oddział się znajduje.

[...]

12. § 29 Właściwość szczególna sądu miejsca wykonania zobowiązania **[Or. 5]**

1. W przypadku sporów wynikających ze stosunku umownego i dotyczących jego istnienia, właściwy jest sąd miejsca, w którym sporne zobowiązanie powinno być wykonane.

[...]

13. [Przepis dotyczący zawieszenia postępowania krajowego] [...]

[...]

14. § 281 Przekazanie sprawy w przypadku braku właściwości

1. Jeżeli zgodnie z przepisami o właściwości miejscowej i rzeczowej należy stwierdzić brak właściwości sądu, przed którym wytoczono powództwo, sąd ten na wniosek powoda – o ile ustalenie sądu właściwego jest możliwe – uznaje się w drodze postanowienia za niewłaściwy i przekazuje sprawę sądowi właściwemu. Jeśli uzasadniona jest właściwość kilku sądów, sprawę przekazuje się sądowi wybranemu przez powoda.

2. Wnioski i oświadczenia dotyczące właściwości sądu mogą być składane do sekretarza sądu. Na postanowienie w tym przedmiocie nie przysługuje zażalenie. Sprawa jest zawisła przed sądem wskazanym w owym postanowieniu od chwili otrzymania akt sprawy. Sąd ten jest związany owym postanowieniem.

[...]

15. § 513 Podstawy apelacji

[...] **[Or. 6]**

3. Podstawą apelacji nie może być okoliczność, że sąd pierwszej instancji, do którego wniesiono powództwo, błędnie uznał się za właściwy.

**Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustawa zasadnicza
Republiki Federalnej Niemiec)**

16. Artykuł 101

1. Sądy wyjątkowe są niedopuszczalne. Nikt nie może być pozbawiony prawa dostępu do sądu ustanowionego ustawą.

[...]

C.

17. Kognicja Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) w zakresie wydania orzeczenia co do istoty roszczeń przedstawionych przez stronę powodową we wniesionym przez nią powództwie zależy w decydującej mierze od tego, czy Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji) jest właściwy miejscowo do rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

18. Przepisy prawa wewnętrznego Republiki Federalnej Niemiec nie przyznają właściwości miejscowej Landgericht Mainz (sądowi krajowemu w Moguncji).

19. Zgodnie z ogólnymi przepisami o właściwości sądów zawartymi w §§ 12 i 17 ZPO, sąd siedziby pozwanej spółki jest miejscowo właściwy także wtedy, gdy powód jest konsumentem, a pozwany – przedsiębiorstwem w formie prawnej

Gesellschaft mit beschränkter Haftung (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prawa niemieckiego, GmbH). Organ zarządzający pozwanej, a tym samym jej siedziba, znajdują się w Hanowerze, w związku z czym zgodnie z §§ 12 i 17 ZPO właściwy miejscowo jest Landgericht Hannover (sąd krajowy w Hanowerze).

20. Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji) nie jest również właściwy według przepisów o właściwości szczególnej, które stanowią odstępstwo od przepisów dotyczących właściwości ogólnej. Właściwość miejscowa Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) nie wynika z § 21 ust. 1 ZPO, ponieważ mamy do czynienia z biurem podróży [...] w Moguncji, a nie z oddziałem pozwanej. Oddział w rozumieniu § 21 ZPO to bowiem każdy zakład utworzony przez podmiot prowadzący działalność na określony czas w miejscu innym niż to, w którym znajduje się jego siedziba, prowadzony przez ów podmiot we własnym imieniu i na własny rachunek, a także co do zasady niezależny, tzn. upoważniony do dokonywania czynności i działania z własnej inicjatywy [Or. 7] [...]. Tymczasem podmiotem prowadzącym biuro podróży nie jest pozwana, lecz [...] biuro podróży nie jest prowadzone w imieniu pozwanej.
21. Wreszcie, właściwość miejscowa Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) nie wynika również z § 29 ZPO, ponieważ nic nie wskazuje na to, że zobowiązania pozwanej w ramach pakietu usług turystycznych uzgodnionego w umowie ze stroną powodową miały zostać wykonane w okręgu Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji). W szczególności w okręgu Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) nie znajduje się żaden port lotniczy, z którego strona powodowa mogła odbyć lot do Turcji. Zresztą, zgodnie ze zdecydowanie przeważającym w orzecznictwie krajowym stanowiskiem, w przypadku umowy o podróż miejsce wylotu nie przesądza o właściwości sądu miejsca wykonania zobowiązania w rozumieniu § 29 ZPO [...].
22. Właściwość miejscowa Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) wynika wyłącznie z zastosowania art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

D.

23. Na pytanie o to, czy art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że przyznaje on właściwość sądowi miejsca zamieszkania konsumenta w przypadku, gdy konsument zamieszkały w danym państwie członkowskim zawiera z organizatorem podróży mającym siedzibę w tym samym państwie członkowskim umowę dotyczącą podróży do miejsca przeznaczenia znajdującego się za granicą („fałszywe sytuacje wewnętrzne”), krajowe orzecznictwo i doktryna udzielają różnych odpowiedzi. Sądy najwyższe nie wyjaśniły jeszcze tej kwestii.

1.

24. Zgodnie ze zdecydowanie przeważającą linią orzecniczą [**Or. 8**], stosowanie rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 wymaga wystąpienia powiązania transgranicznego w tym znaczeniu, że konsument i jego kontrahent muszą mieć miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku natomiast, gdy okoliczności faktyczne wskazują na istnienie innego rodzaju związku z zagranicą, na przykład gdy obie umawiające się strony mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym samym państwie członkowskim i jedynym aspektem zagranicznym jest miejsce przeznaczenia podróży znajdujące się za granicą, brak jest elementu zagranicznego wymaganego do stosowania rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Po pierwsze, z motywów rozporządzenia wynika, że wyjątek od zasady jurysdykcji sądu miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego (motyw 15) ustanowiono w sprawach dotyczących umów z udziałem konsumentów jedynie w celu ochrony konsumenta przez przepisy jurysdykcyjne, które są dla niego bardziej korzystne niż przepisy ogólne (motyw 18). Wynika z tego, że taka szczególna ochrona jest konieczna tylko w przypadku, gdy ze względu na wewnątrzspółnotową wymianę w obrębie Unii Europejskiej odległości między miejscem zamieszkania konsumenta a sądem zasadniczo właściwym stają się trudne do pokonania. Jeżeli natomiast element zagraniczny wiąże się wyłącznie z miejscem przeznaczenia podróży, nie zachodzi potrzeba zastosowania drugiego wariantu objętego art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Po drugie, należy mieć na uwadze, że przepisy rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 w zakresie, w jakim stanowią odstępstwo od ogólnej zasady *actor sequitur forum rei*, należy interpretować w sposób zawężający.
25. Ponadto stanowisko to opiera się na orzecznictwie Trybunału dotyczącym rozporządzenia (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. (zob. [...] [wyroki: z dnia 19 grudnia 2013 r., *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860; a także z dnia 17 listopada 2011 r., *Hypoteční banka*, C-327/10, EU:C:2011:745). Orzecznictwo to powinno mieć zastosowanie również do rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. Motyw 4, w którym uściślono, że rozporządzenie [(WE) nr 44/2001] ma ograniczać się do minimum koniecznego dla osiągnięcia celów rozporządzenia i nie wykracza poza to, co jest do tego niezbędne, stanowi nie mniej ważny argument przemawiający za takim rozwiązaniem. Otóż założeniem leżącym u podstaw rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 jest uregulowanie jurysdykcji międzynarodowej w celu zapewniania, by strony sporu wiedziały, przed którym sądem należy wytoczyć powództwo, oraz by nie były one zmuszone do poszukiwania ochrony sądowej w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim. Wynika z tego, że rozporządzenie zasadniczo ma nie ingerować w krajowe przepisy o właściwości sądu, o ile przepisy te zapewniają odpowiednią ochronę sądową w państwie, któremu strona podlega. W związku z tym w przypadku, gdy konsument z danego państwa członkowskiego wytacza powództwo przeciwko kontrahentowi z tego samego państwa członkowskiego, okoliczność, że obie strony mają miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium kraju i nie można ustalić innego decydującego powiązania transgranicznego, sprzeciwia się zastosowaniu art. 17 i 18 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 [**Or. 9**].

26. Celem art. 15 i 16 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. była ochrona konsumenta przed koniecznością poddania się obcemu dla niego porządkowi prawnemu w języku, który również mógł być mu nieznanym, nie zaś odstępianie od przepisów niemieckiego prawa postępowania cywilnego w sporach wyłącznie wewnętrznych, niemających żadnego związku z prawem wspólnotowym. Założeniem nowego art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 również nie jest uregulowanie niemieckiego prawa procesowego w sporach wyłącznie wewnętrznych. Stwierdzenia tego nie zmienia zawarte w nowym art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 uzupełnienie, zgodnie z którym konsument może wytoczyć powództwo przeciwko kontrahentowi „bez względu na miejsce zamieszkania kontrahenta” przed sądem miejsca zamieszkania konsumenta. Uzupełnienie to nie eliminuje wymogu wystąpienia w sporze elementu zagranicznego, lecz powinno być interpretowane w ten sposób, że ma ono znaczenie jedynie w sporach, w których pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim, to znaczy w przypadkach, gdy ma on miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie trzecim. Celem owego uzupełnienia nie jest utworzenie nowej podstawy jurysdykcji w sporach konsumenckich, a jedynie ustanowienie szczególnej podstawy jurysdykcji w sytuacjach, gdy pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie trzecim. Przyjęcie przeciwnego rozumowania oznaczałoby, że w odniesieniu do wszystkich umów wymienionych w art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, których stroną jest konsument, sądem właściwym jest obecnie sąd miejsca zamieszkania owego konsumenta. Prowadziłoby to do pozbawienia przepisów niemieckiego prawa postępowania cywilnego dotyczących ustalania sądu właściwego zgodnie z §§ 12 i nast. ZPO znacznej części ich zakresu stosowania.
27. Sam międzynarodowy charakter zorganizowanej podróży oraz okoliczność, że miejsce jej przeznaczenia znajduje się za granicą, nie stanowią wymaganego elementu zagranicznego. Konieczny byłby przynajmniej zagraniczny element normatywny, którego wystąpienia (w przypadku takim jak niniejszy) nie da się jednak stwierdzić. Stosunek oparty na umowie o podróż powstaje między dwoma podmiotami prawa mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium kraju – z tym, że w niniejszym przypadku umowa o podróż dotyczy zorganizowanej podróży międzynarodowej. Otóż ewentualne uchybienie za granicą zobowiązaniom ciążącym na pozwanej na podstawie umowy stanowiłoby jedynie zagraniczny element faktyczny, który ma wpływ na już istniejący i w istocie wewnętrzny stosunek prawny i jest jedynie konsekwencją umownych uzgodnień. **[Or. 10]**
- 2.
28. Z drugiej strony, uznany przedstawiciel doktryny [...] jest zdania, że do wystąpienia powiązania transgranicznego nie zawsze jest konieczne, by powód i pozwany mieli miejsce zamieszkania lub siedzibę w dwóch różnych państwach członkowskich. [Wymóg ten] nie wynika z brzmienia art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 ani w niemieckiej, ani w angielskiej, ani we francuskiej wersji językowej. Zamiarem prawodawcy europejskiego przy przyjmowaniu art. 18

rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 było raczej uściślenie, że – w przeciwieństwie do art. 16 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. – konsument może wytoczyć powództwo przed sądem swojego miejsca zamieszkania, niezależnie od miejsca, w którym znajduje się siedziba przedsiębiorcy.

29. Co więcej, art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, do którego odnosi się art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, wymaga jedynie, aby konsument miał miejsce zamieszkania w państwie członkowskim. Wspomnianego wcześniej wymogu nie zawiera podstawa prawna w art. 67 ust. 4 oraz art. 81 ust. 1 i ust. 2 lit. a), c) i e) TFUE, podobnie jak art. 1 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Innego wniosku nie można również wywieść z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. W tym względzie należy zauważyć, że Trybunał w wyroku Owusu ([...] [wyrok z dnia 1 marca 2005 r., C-281/02, EU:C:2005:120,] w odniesieniu do wcześniejszego postanowienia zawartego w art. 2 ust. 1 konwencji brukselskiej) wyjaśnił już w sposób przekonujący, że okoliczność, iż powód i pozwany mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym samym państwie członkowskim nie stanowi przeszkody do stosowania tego postanowienia. Treść tego wyroku można zastosować do art. 2 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r., a w konsekwencji do art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, które zastąpiło to pierwsze rozporządzenie. Wynika to z motywu 34 zdanie drugie rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Potwierdzeniem tego, że tożsamość miejsca zamieszkania lub siedziby obu stron sporu nie stoi a priori w sprzeczności z aktem prawa wtórnego, jest również art. 24 pkt 1 zdanie drugie rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. W przepisie tym, w ramach jurysdykcji wyłącznej w niektórych postępowaniach, których przedmiotem jest najem lub dzierżawa nieruchomości, prawodawca Unii przewidział możliwość wyboru sądu w sytuacji, gdy właściciel oraz najemca lub dzierżawca mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym samym państwie członkowskim. Otóż gdyby rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 nie miało zastosowania w sytuacji, gdy powód i pozwany mają tożsame miejsce zamieszkania lub siedzibę, art. 24 pkt 1 zdanie drugie tego rozporządzenia nie miałby racji bytu. Oznacza to, że prawodawca europejski miał na uwadze także „falszywe sytuacje wewnętrzne” [Or. 11]. Wniosek ten znajduje potwierdzenie także w nowym brzmieniu art. 25 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, który dotyczy umów prorogacyjnych w sprawie wyboru sądu pomiędzy stronami „niezależnie od ich miejsca zamieszkania [lub siedziby]”. Twierdzenie w sposób ogólny, że rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 a priori wyłącza ze swego zakresu stosowania sytuacje, w których powód i pozwany mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym samym państwie członkowskim, jest całkowicie bezpodstawne. W istocie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, interpretowanego w świetle znajdującego do niego zastosowanie wyroku Trybunału w sprawie Owusu, a także w szczególności z art. 24 pkt 1 zdanie drugie oraz z art. 25 ust. 1 zdanie pierwsze wynika dokładne przeciwieństwo tej tezy.

E.

30. Sądy ostatniej instancji mają obowiązek zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeżeli powstaje pytanie związane z wykładnią prawa wspólnotowego o decydującym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sporu (art. 267 akapit trzeci TFUE). Sądem ostatniej instancji, na którym ciąży obowiązek zwrócenia się do Trybunału, jest sąd, którego orzeczenie w danej sprawie nie podlega zaskarżeniu [...].
31. Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji) jest sądem ostatniej instancji w zakresie ustalenia, czy przysługuje mu właściwość miejscowa.
32. Przed przystąpieniem do rozpoznania powództwa co do istoty i przed dokonaniem oceny wartości roszczenia, sąd krajowy, do którego wniesiono powództwo, bada z urzędu swoją właściwość funkcjonalną, rzeczową, miejscową oraz jurysdykcję międzynarodową [...].
33. Jeżeli sąd odsyłający, to znaczy Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji), uznałby się za właściwy miejscowo i po zbadaniu istoty oraz wartości roszczenia strony powodowej zasądziłby na jej rzecz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę oraz odszkodowanie z tytułu szkody poniesionej w wyniku upadku, wydane przez ten sąd orzeczenie – zgodnie z § 513 ust. 2 ZPO – nie podlegałoby zaskarżeniu przed sądem odwoławczym w zakresie ustalenia właściwości miejscowej, co skutkowałoby nieodwracalnym pozbawieniem strony powodowej prawa dostępu do sądu ustanowionego ustawą z naruszeniem art. 101 ust. 1 zdanie drugie Grundgesetz (niemieckiej ustawy zasadniczej) w przypadku, gdyby okazało się, że art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, jako przepis dotyczący właściwości miejscowej, zinterpretowano w sposób niezgodny z prawem Unii.
34. Jeżeli Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji) uznałby się za niewłaściwy miejscowo, powinien on [Or. 12], zgodnie z § 281 ust. 1 ZPO, przekazać sprawę w drodze postanowienia Landgericht Hannover (sądowi krajowemu w Hanowerze), uwzględniając złożony przez stronę powodową w niniejszej sprawie tytułem żądania ewentualnego wniosek o przekazanie sprawy. Postanowienie to nie podlegałoby zaskarżeniu, ponieważ zgodnie z § 281 ust. 2 zdanie drugie ZPO, Landgericht Hannover (sąd krajowy w Hanowerze) jest związany orzeczeniem Landgericht Mainz (sądu krajowego w Moguncji) co do swojej właściwości miejscowej.
35. Ponadto, prawidłowa wykładnia prawa Unii nie jest na tyle oczywista, by nie pozostawiała ona miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości („acte clair” w rozumieniu wyroku Trybunału w sprawie CILFIT, [...] wyrok z dnia 6 października 1982 r., Cilfit i in., 283/81, EU:C:1982:335).
36. Przedłożone pytanie prejudycjalne nie znajduje jeszcze odpowiedzi także w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przywoływany w części orzecznictwa krajowego [...] [(wyrok z dnia 14 listopada 2013 r., Maletic, C-478/12, EU:C:2013:735)] odnosi się do art. 16 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 z dnia

22 grudnia 2000 r., którego brzmienie nie jest identyczne z brzmieniem art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012. Co więcej, na wspomnianym orzeczeniu nie można oprzeć się w celu udzielenia odpowiedzi na przedłożone pytanie prejudycjalne choćby dlatego, że element zagraniczny w sprawie, która podlegała wówczas rozstrzygnięciu, wynikał z okoliczności, że biuro podróży miało siedzibę w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie konsumenta i organizatora podróży, w związku z czym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał stosunek prawny między podróżnym a organizatorem podróży nie za „wyłącznie wewnętrzny”, lecz za nierozzerwalnie związany ze stosunkiem prawnym między podróżnym a biurem podróży. Tymczasem w niniejszej sprawie brak tego rodzaju elementu zagranicznego; jego jedynym aspektem jest samo miejsce przeznaczenia podróży.

37. W związku z tym Landgericht Mainz (sąd krajowy w Moguncji) zgodnie z art. 267 akapit pierwszy lit. a) i akapit trzeci TFUE ma obowiązek wystąpienia z urzędu do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie pytania zawartego w sentencji oraz obowiązek zawieszenia postępowania w przedmiocie sporu objętego odesłaniem prejudycjalnym do czasu zakończenia postępowania przed Trybunałem.

[...]

DOCUMENT DELIVERED